

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton est⁶

Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai.

FŐSZERKESZTŐ:

Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:

Egész évre 12 korona. félfévre 6 korona. Negyed évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér. Hirdetéseket a legjutányosabb árban közölünk.

Recseg,

ropog az ellentünk szövetkezett hatalmak biztosnak, szilárdnak hitt fellegvára, ahonnan reánk akarták zudítani a romlást, pusztulást. A büszke fellegvár immár dűledező roskadozó, alátámasztásra szoruló rom. Gorlicénél a monarchia és Németország ügyi szétlőtték az entente fellegvárának fundamentumát. Oroszország milliós hadserege volt az alaplatzat, a fundamentum, amelyre az entente felépítette háborus terveit. Az egész hatalmas tervnek az volt az alapja, hogy a cár milliós hadserege előzönlí Galiciát, Magyarországot egy részét. fenyegeti Németországot és ezalatt a többi szövetségesek egymásután fogják aratni győzelmeiket a központi hatalmak seregei fölött.

Nos, egy kissé másképen lett Az emlékezetes május másodikán Gorlicénél a központi hatalmak kilétek az entente háborus tervének egész alaplatzatát és erre az egész épület minden részében reszegni, ropogni kezd és úgy fest, mintha földrengés rázta volna meg. A legnagyobb rázkódnást a francia fronton szenvedte az entente dűledező fellegvára. Párisból különös hírek érkeznek. A francia kamarában viharos ülés volt. A szenvélyek olyan fokra emelkedtek, hogy a feldühödött képviselők ököllel mentek egymásnak.

És ez a félelmetes vihart nem a napirenden lévő alárendelt jelentőségű kérdések okozták, hanem a köztársaság sorskérdése, a lét vagy nemléti kérdése. Nyílt ülésben megvádolták a hadügyminisztert, hogy a hadsereg főparancsnokát, Joffre tábornokot a kamara ellen igaztja. A francia kamara kezd alkalmatlan lenni Millerand hadügyminiszternek és szeretné eltenni az utóból. Viszont a kamara mérlegeli a tervet, hogy nem kellen-e a főparancsnok mellé hadseregbiztosokat küldeni és jóléti bizottságot szervezni. A lapok igazgatóit hangon tárgyalják a belpolitikai helyzetet és miniszterválságról beszélnek. Már emlegetik is Millerand hadügyminiszter utódját Thomas személyében, de a helyzet oda mutat, hogy a hadügyminiszterrel az egész kormány bukik.

A vég kezdete mutatkozik

ezekben a tünetekben. Az entente érzi, hogy a nagy háború az ő részükre elveszett. Oroszországban a дума áll szemben a cárral, Párisban a kamara fordul a gyanusn viselkedő miniszterium ellen. A legközelebbi napok nagy események hírért hozhatják.

Az első Hadi Estély.

Nagsikerű hangverseny az újhelyi színházban a szemléltet-puszult tüzhelyek felépítésére.

A vármegye alispánja, amidőn az első újhelyi Hadi Estélyt egy rövid, de talpraesett, lékes beszéddel megnyitotta a színházat szünetig megtöltő, melegszerű közönséget azzal köszöntötte: legyen jutalmunk az a tudat, hogy a mai estével is sok könnyet törönek le az orosz-dukta szemléltet falvak lakosságának gondoktól barázdált arcáról.

Mi sem kezdhetjük méltóbban beszámolóinkat, mintha az alispánnak ezt a szép mondatát applikáljuk az első Hadi Estély páratlanul agilis rendezőire és egytől-egyik kiváló szereplőire, akiket igazán nem is jutalmazhat meg más kelőképpen, mint csak az, hogy egy valóban szent ügyért vitték sorompóba erőik legjavát s egy igazán nemes akció diadala hoz járultak nagy mértékben hozzá. A siker nagy volt. Nemcsak az anyagi siker, — hiszen erői felesleges is volna most írni, mert hiszen már a pokkal ezelőtt tudva volt, hogy a hangversenyre mindegy egy ekkell, — de nagy volt az erkölcsi siker is, mert a rendezőség egy oly magas színvonalú és minden ízében sikerült művészi hangversenyt nyújtott, amely feledhetetlen lesz az estély résztvevői előtt. Mielőtt ennek a gyönyörű műsornak a részlete, — bár helyszüke miatt csak rövidre szabott, — ismertetésére áttérnénk, a legnagyobb elismeréssel kell meghajtanunk a bolognák a fáradhatatlan főrendező, *Isépy Zoltán* és dr. *Bajusz Zoltán* előtt, akik ezer ötlettel, végtelen sok fáradsággal és kiváló izléssel teljes diadala vitték az első Hadi Estélyt s most már egészen kétség-telenül diadala vizik a további Hadi Estélyeket is.

Dókus G. u'a alispán meleg, szép köszöntője után a műsor az Ét képek bemutatásával vette kezdetét. A műsor nagy szerénységgel „*Levelező Lapoknak*“ nevezte ezeket az előképeket, amelyek azonban művészi festménynek is bátran beillenek. A gyönyörű beállítású, nagy-szerű izléssel rendezett előképek, melyekben vármegyénk szépségei vettek részt, — *Sennyey Klári* bárónő

Sebastiani Angelo, *Spillenber*g Béláné *Pintér Mária*, *Vadászy Böske*, *Ambrózy Kari-ze*, *Davidovits Rózi*, az urak közül pedig *Geiger Ottó* r, *Kun Béla* és *Mosolygó Simon* valóssággal frapportáltak a közönséget.

Adele di Camerra zongoraművésznő fejlett technikájú játéka után *Sebeők Mártha* szép hangját s kulturált énekét élveztük, majd dr. *Leiger József*né szavalt a rendkívüli tehetségről adva tanúságot *Kiss József*nek egy újabb, háborus költeményét, melynek művészi előadásával megragadta és viharos tapsokra késztette a közönséget.

Sokater hegedűjátékához felesleges bármi dicsőretet hozzáadunk. Ezt az istenáldotta fiatal művészt rajongó szeretetbe fogadta már Újhely közönsége, amely ezuttal is kitüntette s elhalmozta őt elismeréseinek minden jelével.

E szám után az egyik főrendező, *Isépy Zoltán* lépett a színpadra s a közönség tapsai között jelentette, hogy a rendezőség az estélyt még e hó folyamán megismételi s erre az alkalomra sikerült megnyerni *Sebeők Sárít*, az Operaház kitűnő művésznőjét, és *Pólynyi E. m. árt*, nagyhírű zongoraművészt. Végül sajnálattal jelentette, hogy a műsor következő számának a „*Tul a Dnyeszteren*“ c. háborus képnek főszereplője, *Mattyasovszky Kálmán* hirtelen megbetegedett s így nem léphet fel. *Friss Heimann* volt szíves szíves szerepet az utolsó pillanatban minden próba nélkül elvállalni s ezért természetesen elnézést kér.

A hirtelen változás, *Mattyasovszky Kálmán* sajnálatos megbetegedése dacára is a „*Tul a Dnyeszteren*“ című jelenet az estnek egyik egyik gyönyörű pontja volt. A kép politikai rendezése megkapó volt s a főszerepbe hirtelen beugró *Friss Heimann* az ő pompás rutinjával s gyönyörű hangjával, énekével a legmagasabb igényeket is kielégítette. Nagy tapsokat aratott ebben a jelenetben *Szőn Andor* is az ő igazán eredeti és rendkívüli fűttművészetével.

E kép után a közönség viharosan megnyilvánult óhajátására meg kellett jelennie a színpadon dr. *Bajusz Zoltán*nak, a pompás rendezőnek is, akit a közönség szűnni nem akaró ovációval ünnepelt.

Egy végtelenül kedves szám következett most. Három ügyes, bájos gyermek, — *Radó Manci*, *Keleti Mártha* és *Gortvay Tibi* adták elő *Molnár Ferenek*nek egy pompás tréfáját, nagy tetszést, helyenként viharos derűtséget kelteve. Különösen a kis *Radó Manci* valósságos csoda-

gyermek, aki egészen frapportozta a közönséget, de kitűnő volt a bátor *Gortvay Tibi* és a szép *Keleti Mártha* is.

A négy *Sebeők*-nővér, — *Saidonka*, *Mártha*, *Rózi* és *Ilus*, — quartettje zárta be a műsort, mely mindvégig újabb és újabb művészi élvezetben részesítette a közönséget.

Az est sikeréből nagy rész illeti *Molnár Gyulánét* is, aki a zenesszámokat befejezett művészettel kísérte zongorán.

Voltak az estélynek láthatatlan, de azért nemkevésbé eredményes és elismerésre méltó szereplői is, akik a sikerből szintén nagy részt követhetnek.

Igy, — hogy többet ne említsünk, — dr. *Bajusz Ernő* és *Pintér Jenő* művésziskolai növendék, akik nagy fáradsággal, tudással és izléssel tervezték és készítették a remek díszleteket.

Szólni kellene még a közönségről, de legyen elég, ha megemlítjük a páholyközönség díszes névsorából főispánunkat, alispánunkat, vármegyénk főjegyzőjét, dr. *Ambrózyékat*, br. *Sennyey Bélát* és családját, br. *Sennyey Gézánt* és leányait, báró *Sennyey Miklós* leányával, és gróf *Forgách Erzsébet*tel, gróf *Berthold Kázmért* és nejét, *Sebastiani Vilmosnét* és leányát, *Mecser Bélát* és családját, *Guttman Mórt* és nejét, *Dungyerszky Iván*nét, *Forstner ezredes*t, *Benedek huszárnagy*ot, *Szepessy Zoltán*at és nejét, dr. *Chudovszky Móricz*ot és családját, dr. *Nyomárkay Ödön*t és családját, stb. stb.

Az első Hadi Estély fényes, nagy sikere mögött bizton hisszük, semmivel sem fognak elmaradni a következők.

Udvartartás és közjog.

A „*Felsőmagyarországi Hírlap*“ közölte azt a bécsi híradást, mely szerint *Üfelsége* akarata szerint az esztendő egyik felében Budapesten lesz a legfelsőbb udvartartás. Ez a hír bizonyára örvendetes, a mennyiben *Üfelségének* Magyarország irányában való méltányos jóakaratairól tanuskodik; de annál a módnál fogva, amellyel minálunk közjogi kérdéseket kezelni szoktak, ez a magában véve örvendetes hír is arra alkalmas, hogy aggodalmat váltson ki arra nézve, vajjon a tervezett örvendetes intézkedés ki fogja-e minden kétséget kizáró módon domborítani a magyar állam és a magyar király szuverénitását és az osztrák állammal meg az osztrák császárral való

pariását? Vagy pedig ellenkezően nem fog-e az is alkalmul szolgáló holmi újabb közügyek komplikációk előidézésére? Mert ilyenféle irányzat érvényesült nevezetesen a legfelsőbb kintúntések ügyében is; az a dualizmussal ellenkező centralizmus mutatkozik az Őfelsége udvartartásában használt császári címekben és császári lófogóban, amely császári lófogó mellett ugyan hiába keressük a paritásnak megfelelően, a magyar királyi lófogót. De rendszertelenséget és közjogi zavart találunk a legfelsőbb testvérségek címében is; az a körülmény pedig, hogy Őfelsége udvartartásában a magyarországi udvarnagyon kívül főudvarnag is van, egyenesen annak a föltevésnek ad tápot, hogy a magyarországi udvarnag a főudvarmesternek, mint magasabb rangú közös vagy császári udvari tisztiségnek és méltóságnak van alárendelve, amiből pedig ismét a magyar királyi méltóságnak az osztrák vagy éppen talán valamely osztrák-magyar császári méltóságnak való császári alárendeltségre kellene következtetni.

Látványos ezekből, hogy eme kérdések helyes és megnyugtató megoldására nem elég a pusztai jóakarát. Itt elvi kérdésekről van szó, melyek helyes közjogi eldöntése nélkül helyes részletes intézkedéseket tenni lehet, hanem ellenkezően csak újabb zavart okozni.

A perszónális unió fogalma nem zárja ki, hogy amennyiben a gyakorlati célszerűség ajánlatosnak mutatja, ugyanazon fizikai személyre ruháztassák egyidejűleg valamely azonos természetű külön magyar és külön osztrák udvari méltóság vagy tisztiség. De igenis ellenkezik a magyar állam és a magyar király szuverenitásával, ellenkezik a dualizmussal és paritással, hogy valamely magyar udvari méltóság vagy tisztiség valamely osztrák vagy éppen valamely közösnek képzelte udvari méltóságnak vagy tisztiségnek rendeltessék alája, akár csak címében is.

Ezeket a kérdéseket kellene a budavári udvartartás megvalósítása alkalmából a magyar közjognak megfelelően megoldani. Ez nem csak az udvartartás érdek, de elsőrendű politikai érdek is.

Háborus életképek.

Nők az ipari és kereskedelmi munkában.

As egy év óta tartó háború sok viaszos helyzetet, furcsa állapotot teremtett. Megfigyelve a városban az utcán, a vidéken a mostani falusi élet képét, az embernek a szemébe ütök sok minden, ami ezelőtt nem így volt. Így pl. végignézve a gyár-kereskedők üzletei előtt rakódó vidéki kocsiát, ezeknek a megyéből berándult, fűszert és egyéb kereskedelmi cikket bevásárló fuvarosoknak lovat most legtöbbször nem férfi, hanem nő hajtja. A gazda vagy a háboruban van, vagy a harctéren elesett. Olyankor a földet is kevés a férfinép. Az aratók

dala nem hangzott fel az idén olyan vígan, mint máskor. Faluhelyen vasárnap délutánoként nagyobb koromban tánc szokott lenni. Most ezek a mulatságok vagy elmaradtak, vagy olyan szegényesek, hogy pl. tiz leányból csak hatnak jutott férfi táncos. Ugyanez áll a lakadalmakra is. Házaság kevesebb fordult elő, vőfélyben pedig olyan nagy a hiány, úgy, hogy egy egy tökéletes nászmenetet csak nagy nehezen lehet összeállítani és nem egyszer az esketésnél teljesen idegen egyének, mint legközelebbi rokonok szerepelnek és ezeket is a szomszéd faluból toborozzák össze. Egy ilyen alkalommal busan jegyezte meg valaki:

— Ha a 43—50 éveseket is elvissák, még a házasághoz szükséges tanut is lámpással kell majd keresni.

Az már nem is tartozik a ritkaságok közé, hogy üzletekben a kereskedelmi alkalmazottakat, irodában a férfi munkaerőt is nő pótolja, ahol ez a békés időben kivétel nélkül látszott. Így egyik-másik üzletben a segédek munkáját fiatal lányok igen ügyesen végzik. Az irodában pedig egyhangú az élet, mert még egy fiatal gyakorló sem akad, aki titokban szerelmes a fiatal gépíró-nősiszonyba...

Nagyobb urházakban az inas szerepét szintén nő pótolja azzal a külsőséggel, hogy a nő inas nem feszül a szokásos, díszes inasoknak kijáró urasági uniformis, csupán a bőrkétyű kőöntözeti meg a szobaleánytói.

És így tovább, ahol ez lehetséges, a férfi helyére nő lépett és csak az a kérdés merül fel, ha a háborúnak Isten segítségével vége lesz, könnyen fog-e menni a régi állapotot visszaállítani.

Előre Hadfy, Előre Arz!

Az átváltozott jelszó.

Szadeczky K. Lajos dr. kolozsvári egyetemi tanár, ki már ismételtelen jart az északi harctereken, az alább közölt apróságokat írja a mi honvédeinkről. D. r. úr, szép mozanatai ezek a háborúnak, kedves megnyilatkozásai a 10 es honvéd erős, rugalmas lelkének.

A honvédek jelszava, mellyel a hadba indultak: **Előre!**

Hadfy né kegyelmes asszony sajátkezűleg himezte a hadosztály jelszavát apró nemzetiszínű szalagóra. Ilyen tanúman disziti minden tisztnek a sapkáján, a hadosztályparancsnoktól kezdve egész a hadnagyokig. Engem is kitüntetett vele az én kegyelmes parancsnokom. Büszken viseltem és viselem. Némi just is véletem formálhatni a jelszóhoz, mert mi is ezt himeztettük első selyem zászlónkra, melyet kolozsvári honvédeinknek tudniukoskor átadtam.

A kolozsvári Előre-zászló is sok csatában forgott. Egyikből nyolc nékül derekára csavarva mentette meg a hős zászlótartó. De az a fő, hogy megvan, a viharverte patina csak növeli értékét.

A honvédek kokárdái harmadszor járnak már orosz földön. Ott voltak Tomaszov, Komarow mellett a múlt ősz elején. Krakó fölött az végén. Védtek a Dunaj-c, majd a Biala vonalait a tél folyamán. Li-manova sokat tudna mesélni hősi-

ességükről. A tavaszi dióságes hadjáratban Gorlice fölött ott voltak a jég-törésnél (május 2.) Jasló, Krosno, Jarosló (Jarosló régi magyarosan, a lengyel Jaroslaw-ból), Radymano, Kralowiec, Jaworow, Zólkiew, Belz jellőlik diadalutjuk főpontjait s egy hónap óta nem egyszer emlegette a hivatalos híradás VI. hadtest fényes sikereit az orosz-lengyel mezőkön, folyók partjain történt ismételt áttöréseknél.

Ez a hadtest, melynek élén az erdélyi (nagyszebeni) származású kiváló hadvezér, Arz Artur altábornagy áll, többnyire magyar honvéd ezredekkel alakult. Volt idő, midőn kizáróan honvédekből állott. Ilyenkor történt, hogy a hadtestparancsnok magyar nyelvű napiparancsot intézett katonáihoz, melyben a magyar ősi vitézségre hivatkozva, buzdítja őket újabb győzelmekre. Végezte pedig ezzel, hogy: **Előre! alárva: Arz.**

A felhívás határtalan lelkesedést keltett s a VI. hadtest honvédeinek jelszava azóta az, hogy: **Előre arz!**

Ennek egyik hadosztálya a 39-es honvédhadosztály, melynek élén a derék Hadfy Imre altábornagy áll. Ez az Előre jelszó alatt indulván, közszeresen lelkesen a saját jelszava hangoztatásáról s hogy az ősi jelszó a maga részét biztosítsa, így formálta át a régi jelszót, hogy

Előre Hadfy, Előre Arz!

Egy tizenégy éves sebesült hős

Ujhelyből az északi harctérre. —

A Lublin alatti csatában. — Aki minden áron katoná akar lenni.

Érdekes hírt kaptunk Aradról, ahová a napokban két sebesült csapat is érkezett. A derék katonák mindannyian diósületes harcossai a hazának, akik igen sok bravurt vittek véghez a harctéren. De van közöttük egy fiatal hős, aki úgy a tetteivel, mint az életkora miatt különösebb figyelmet érdemel. Ez a gyerekszámba menő katoná: Polgari Dezső 14 éves miskolci fiú. Megszökött a 10. honvédezred egy július elején a harctérre induló mezei zászlóaljával, részt vett a Lublin alatti dülő csatákban, ott meg is sebesült.

Utját, fáradsálmait és a harctéri élményeit így beszélte el:

— Már régi vágyam volt a harctérre menni, — kezdte kellemesen csevegő hangon a fiú, — miközben maga elé mosolygott és látható volt arcaán a siker fő ötti öröm. De késett az alkalom. Egyszer csak tudomásra jutott, hogy a 10. honvédezred egy menetzászlóalja július elején indul. E özőleg már megbeszéltem négy magamfajta társammal, a kiknek legidősebbje 17 éves, hogy a legelső kedvező alkalmat kiaknázzuk, mégis elmegyünk. Így is történt. Elérkezett az indulás ideje, özvegy édesanyjától és három testvéremtől feltűnés nélkül bucsuztam, kimentünk a pályaudvarra és az ott várakozó katonavonaton egy kocsiába elrejtőztünk. A vonat elindult. Érezük, hogy szívünk nagyon örül és lelkesen dobog.

Utközben egy tizedes rejtett elöttünk, el is jutottunk Satoraljaúj helyig, ahol — valaki elárlut — átdadtak az ottani állomásparancsnok-ságnak. De megszöktünk ismét és

még azzal a vonattal folytattuk utunkat a harctér felé. Odáig már csak egyszer kellett "visszalégni" a többiekhez. Przemyslben újra leszállítottak. Tudnillik a zászlóaljparancsnok, Csavrák László százados ur fölébe jutott a mi furcsa utazásunk, kéanszeríteni akart minket a hazatérésre. Két társam el is maradt itt, de hármunknak sikerült a százados ur parancsának nem engedelmessékedni. Ravaruskánál aztán leszálltunk, onnan gyalog folytattuk utunkat a front felé. Hosszu nyolc napos menetelés után — közben Lahner hadnagy urnak lettem legénye — már hallottuk az ágyuk ésbontó muzsikáját. Egy éjjel végre ott voltunk. Futóarkokat astam, mert utközben bakancsot, ruhát ástót és karabélyt, na meg egy német szuronyt is kaptam egy jöleki tüzférőt, latam hát az igazi háborút. Fűlyült a golyó, csapódott a gránát, zugott srápnél és nem tudom miért, de nekem ez nagyon-nagyon tetszett.

Másnap éjjel rohamoztunk. Háromszor támadtuk szuronysegezéssel a muszkát, a harmadik után ki is piszkaltuk alászákból. Akkor sebesültem meg. Javában kiabáltak „Hurra! Hurraa!”, a karabélyom végén ott volt a szurony, egyszer csak jön egy bolond gránát, lecsap, ferrobban es egy hegyes szőlőkja jobb alsóka romba furodott. Bekötötte a főorvos ur a sebem és azt mondta, hogy most már haza kell a mennem. Mondaem, nem nagyon éreztem a fájdalomkat. Hat elbúcsutam a másik kettőtől, meg a tiszt uraktól és a katonáktól, egyik társam — 16 éves — elkísért egy darabig, én meg nyakamba lógattam fajos kezemet és jöttem a többiekkel újra vonaton Aradig Lublinó!

E hangzott a kis hős, vidor szemében ott csillogott a boldogság és az önmegelégedés tagadhatatlan gyönyörszeme. Kezűb, amikor kérdeztek, mit fog szólni édesanyja, kacagni kezdett:

— Hogy mit fog szólni édesanyam, nem tudom. De nem felek már, irtam, hogy jól vagyok, csak egy kicsit fáj még a kezem. Aztán nem bánom, hát haza megyek.

HIREK.

Hármas Ünnepe.

Az első magyar koronás királynak, Szent Istvánnak „napja”, ezt megelőző egy a most élő „legelső magyar ember”-nek, I. Ferenc Józsefnek 85. születése napja, még előbb a trónörökös pár Budapesti időzésének napjai nemcsak naptárszerűleg esnek közel egymáshoz, hanem jelentőségben és érzelmi összefonódásban is oly ki-magasló egységűgő tömörülnek, hogy mitán lehet ezeket az egymásra következő napokat egy névvel hármaz ünneppel nevezni. A 915 évvel ezelőtt királysággá lett Magyarország nemzeti hármaz ünnepeinek.

Kilencszázötvenöt év óta sokszor bebizonyosodott, de soha erősebben nem, mint éppen a mai nagy időkben, hogy mennyire igaza volt Szent István királynak, mikor országunk sorsát bölcs előrelátással a nyugati művelődéssel és polgáriadosással való közöséghez kapcsolta.

Visszont a nemzet is, élet-ösztönének sugallatára, bölösen cselekedett, hogy hű maradjon első akaratahoz; haladását a nyugati civilizáció irányához szabta és soha egy pillanatra el nem tántorodott a monarchikus államformától.

A kulturában való haladása pedig soha nagyobb lendületű nem volt, mint 1867 óta ideig, visszont Szent István király koronájának gyémántjai se tűndököltek soha fényesebben, mint ebben a korban, melyet I. Ferenc József korának nevezünk.

Az agg király serdülő ifjúságától férfikorának deléig sűrű megpróbáltatások és csalódások utján jutott el ahhoz az elhatározó fordulathoz, hogy a haza bűsét, Deák Ferencet színe elő hívassa, tanácsait meghallgassa s azos szerint uralkodjék. Azóta, mint legalkotmányosabb, magyar király hosszú, szép élete utján saját magyuljött annyi bő tapasztalatot, hogy azoknak gazdag tárházából dusan juttathat az odala mellett aú ifjú királyi hercegeknek, trónja örökösének.

A „kisebik király” tehát jó iskoában van. Meglátszik ez Karoly Ferenc József főherceg párnapos itthon tartózkodásának mindama jelenségein, melyekről a nyilvánosság is tudomást szerzett. Az ifjú főherceg e kevés idő alatt is egyre erősből kötelesekkel fűzte magát a nemzet szívéhez. Jól esett látnunk és éreznünk, hogy komo van akar bennünket megismerni. És miután megismert, meg is becsül bennünket.

A holnapi nemzeti ünnep miatt lapunk ezen a héten a rendes megjelenési időtől eltérőleg pentek helyett a mai napon, csütörtökön jelenik meg.

A király születésnapjának megünneplése Ujhelyben. Augusztus 18-án, diósgégyesen ura kodo agg királyunk 85. születésnapján lobogó zászodiszben, lelkesedéssel ünneplé Ujhely egész közönsége. A temp omokban fényes istentiszteletek voltak. A r. kath. templomban az ünnepi misét P a y e r Ferenc esperes-plebános celebrálta nagy segédiettel s jelen voltak a főispán és alispán vezetésevel a vármegyei tisztviselők, a városi főjegyző vezetésevel a városi tisztviselők, az összes állami hivatalok és nagyszámú, díszes közönség. Delelőtt 10 órákor a testületek atvonultak a ref. templomba. Az itt megtartott istentiszteleten Szombati-Szabó István ref. h. lelkész magas szarunya íasu, költői szépségű, remekszóímat mondott, mely a gyűlekezetet könnyekig meghatotta. Végül a g. kath. templomba ment at a hivatanóki kar, ahol szintén ünnepi mise volt,

ép így az ág. ev. és izr. templomokban is. Az ujhelyi barakk-kórházban is nagy ünneppéggel ülték meg királyunk születésnapját.

— **Kitüntetett ujhelyi honvédszázados.** Ófelsege Winkler Szilárd ujhelyi 10-es honvédszázadosnak, ki már kétszer volt a harctéren s ott fényes sikerrel és vitézséggel vezényelte az alája rendelt csapatokat, az ellenséggel szemben való vitéz magatartásáért a III. osztályú katonai érdemkeresztet adományozta a hadi-ékitményel.

— **Népfelkelő főhadnagy hadbíró.** Ófelsege hársanyi Gyula népfelkelő főhadnagyot, a polgári életben sárospataki vezető járásbírot, a haboru tartamára népfelkelő főhadnagy-hadbíróvá nevezte ki.

— **A zöld egyenruha.** Az osztrák és magyar hadvezetőség a szerzett tapasztalatok folytán már régebben elhatározta, hogy a csukaszürke egyenruha vonzását zöldes árnyalattal helyettesíti. Ez új színűzés nem tér el jelentékenyen a régítől de szemre és katonailag is sokkal előnyösebb. A hadvezetőség rendelkezéssel írta elő az új szint. Így az egész hadsereg külső megjelenése át fog alakulni.

— **Beiratások és javító vizsgálatok a polgári fiúiskolában.** A helybéli polgáriiskolában a beiratások naponta dé. 9—11 óráig eszközöztek az isko a tantestületi szobájában. Akik a varoshoz tanulmányességgért foyarultak, azok kervenységű elintezése után iratkozhatnak be. A javító vizsgálatok az 1—II. osztály tanulókak aug. 30-an reggel 8 óratól, a III—IV. osztályú tanulókak pedig 31-an reggel 8 óratól lesznek. Körtösz Ödön, polg. fiúisk. igazgató.

— **A haai foglyokat nem veszik el a gazdáktól.** Sokan azt hittek, hogy a hadvezetőség csak az aratási, csaplési, szőlői gabona betakarításának munkájára hagyja meg a gazdaságokban a hadi foglyokat. Most arról értesülünk, hogy a hadi foglyok mindaddig meghagyatnak a mezőgazdaság szolgálatában, ameddig csak a munkaerő pótlására igényük őket. N mesak külső gazdasági munkát végezhetnek velük, ha nem beidő gazdaság és háztartási munkát is. Sok gazdaságban már beállították őket a tehen istállóba is, ahol gondozzák az állatokat, fejtik a teheneket.

— **Szyrdinkó Leontine,** varo tunk egyik kiválóan elonyosen ismert zongora tanárnője, újabb tanulmányot írdet. Az ő sok éven át kifejlesztet tekenysége s elert eredményei feleslegesen teszik, hogy a jeles tanárnőt bővebben ajánjuk a közönség figyelmébe. Ugyancsak náia alapos oktatást nyertek a növendékek a nemet nyelvből is.

Egy jobb házból való leánygyereket, ki a polgári iskoia III. vagy IV. osztályát látogatja, teljes ellátásra olcsó árban elfogadom.

Özv. Wessely Mórné.

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlései.

Breszt-Litovszk ostroma megkezdődött.

Budapest, aug. 18.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz hadszíntér:

Mialatt német erők a Bug balpartja mentén előrenyomultak, Arz altábornagy csapatai a Biala felőli műút mindkét oldalán az oroszokat Breszt Litovszk várágyuinak hatáskörében üzték vissza. Az ostromgyűrű a nyugati parton bezárult. Janow területén József Ferdinánd főherceg hadserege a Bug déli partját megtisztította az ellenségtől. A keletgalíciai arcvonalon jelentős esemény nem történt.

Olasz hadszíntér:

Tegnap a tengermelléki arcvonalon heves harcok folytak, míg a karintiai határterületen viszonylagos nyugalom volt. Tiroiban ellenben az ellenség ágyutüze tartott és néhány kisebb gyalogsági ütközet volt. A görzi grófságban az olaszok San Martinó ellen intézett négy támadását visszavertük. A görzi hídfő előtt most is meglehetősen csend van. A tolmeini hídfő körül ellenben ekkeseredett harc tombol. Itt is négy ellenséges támadás hiúsult meg. Hasonlóképp udarcot vallott az ellenségnek a tolmeini hídfőtől északra fekvő magaslati állásaink ellen intézett minden támadása. A tiroli határterületen a Toblinger Siedel és Ilegna ellen intézett olasz támadásokat visszavertük.

Höfer altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

Kownó elesett.

Megszámlálhatatlan hadiszér, több mint négyszáz ágyu a zsákmány.

Berlin, aug. 18.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelentik:

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadcsoportjánál Kowno vára összes erőivel és megszámlálhatatlan hadianyagával együtt, közte jóval több mint 400 ágyuval ma éjszaka óta a németek birtokában van. A várat a legszilvesztőbb védelem dacára rohammal foglaltuk el. Scholtz és Gallvitz tábornokok hadseregei tovább nyomultak előre kelet felé. Legelői haladó osztagai közelednek a Breszt-Litovsk-Bielsi vasúthoz.

Nowogeorgievsk előtt rohammal elfogtuk az északkeleti arcvonal két újabb erődjét, hatszáz orosz elfogtunk és husz ágyut zsákmányoltunk.

Lipót bajor herceg hadcsoportjának balszárnya tegnap a Kamionka-szakaszon a Siemianice mindkét oldalán és a Bug mellett Fürstendorfnál újabb erős ellentállásra talált. Az átkelést a szakaszon kieroszakoltuk, az ellenséget visszavetettük. A jobbszárny elérte a Bug déli partját.

Mackensen tábornagy hadcsoportja ellenfeleit a Bugon túl és Breszt-Litovszk erődjének előállásaiba vetette vissza. Vlodavától keletre csapataink a Chaim-Breszt-Litovszki vasútvonalon át kelet felé nyomultak előre.

Kórházak, fogolytáborok, fogolyaratók és munkások részére

szalmazsák, fejtáncos, lepedő, törülköző, zsebkendő, vászonöltöny, gyékénypapucsok, takarók, pokrócok korlátlan mennyiségben rendkívül olcsó árak mellett kapható

Singer Mór W. özv. és Fia

kender- és jutaárúk, linoleum gyári raktára. Perzsa szőnyegek közvetlen behozatala GYÓR. — Dr. Kovács Pál-utca (Telfelest-utca) 1. sz. — Sürgőnycim: JUTESINGER GYÓR.

Kereskedőknek, szövetkezeteknek, ismét-eladóknak igen alkalmas és ajánlatos.

BENZOLINE a benzint teljesen pótolja.

Motortulajdonosok!

Sikerült gyártmányomat annyira tökéletesíteni, hogy **nem szükséges többé:**

- 1) benzinnel, vagy aetherrel való befecskendezés,
- 2) nem szükséges a gyújtófej melegítése,
- 3) nem kell a levegő hozzájárulását megszorítani,

hanem:

BENZOLINE minden rendszerű motorhoz egyöntetűen a motoron való minden változás nélkül, kiválóan alkalmas,

BENZOLINE használatánál a motor könnyen indul,

BENZOLINE használatában rendkívül olcsó, átlagban 400 gramm kell óránként egy lóerőre.

Hogy ezt bizonyítsam, gyáramban a következő rendszerű motorokat állítottam fel és tartom az érdeklődők részére állandó üzemben.

1. Climax
2. Lux
3. Langen & Wolf
4. Osers & Bauer
5. Daimler
6. Polke
7. Warchalovszky
8. Benz
9. Pohl
10. Mayer

Oly egyéneknek, kik magukat hatósági bizonyítvánnyal mint komoly érdeklődőket igazolni tudják, még pedig községenként legfeljebb 3 személynek Bécsbe való utazás költségeit megtérítem.

A benzoline ára egész waggonvételnél . . . 110 kor.
 " " fél " . . . . . 115 "
Kisebb vételnél . . . . . 125 "
helyt bécsi gyáramból vashordókban szállítva, készpénzfizetés ellenében.

Utánvételes rendeléseket nem eszközölök.

M. ELFER WIEN,
I., Krugerstrasse 3.